

Sektoreko Plan Estrategikoa: Euskadiko Ezkutu Industrialak Ekialde Hurbileko Gatazkaren aurrean

1. Testuinguru Geopolitikoa eta Erresilientzia Industrialaren Ikuspegia

Irango gerraren ondoriozko egungo eskalada belikoak hegazkortasun kritikoa eragin du nazioarteko agertokian, eta desegonkortze sistemikoko faktore gisa jotzen du, Persiar Golkoko logistikan eta industria globalaren kostu-egituretan zuzeneko eragina izanez. Egoera horren aurrean, Gobernu Kontseiluak, 2026ko martxoaren 17ko bilkuran, aurrekaririk gabeko baliabideen mobilizazioa baliozkotu du euskal egitura produktiboa blindatzeko. Imanol Pradales Lehendakariak azpimarratu duen bezala, erakundeek munduko taula geopolitikoko aldagaien gaineko kontrol-ahalmenik ez badute ere, Euskadik burujabetza operatiboa du bizkortasunez eta irmotasunez erreakzionatzeko.

"Ezkutu Industrialak" izenekoak 1.047 milioi euroko aurrekontua du, eta erantzun errektibo hutsa gaitzen du, aurrea hartzeko eta sailen arteko koordinaziorako eredu gisa eratzeko. Arkitektura finantzario eta tekniko hori hornikuntza- eta energia-kateetako arrisku sistemikoak arintzeko diseinatu dago, ziurgabetasunak inbertsioa geldiaraziko ez duela bermatuz. Hemen proposatutako industria-erresilientziak ulertzen du enpresen egonkortasuna ezinbesteko baldintza dela gure ekonomiaren motorea babesteko: pertsonak eta haien enpleguak.

2. I. Ardatza: Giza Kapitala Babestea eta Lan Egonkortasuna

Industria-krisiko ingurune batean, giza kapitala babestea da lehen defentsa-lerroa, epe luzerako lehiakortasunaren higadura saihesteko. Kanpoko shock batean talentu espezializatua galtzea egiturazko kaltea da, leheneratzen zaila dena; horregatik, ardatz horrek 105 milioi euro mobilizatzen ditu lan-egonkortasunerako, gure enpresen ezagutza teknikoaren jarraitutasunean inbertsio gisa ulertuta.

Laguntzen Banaketa Operatiboa Funtsen banaketa eraginkortasun teknikoko eta sentsibiltate sozialeko irizpideen arabera diseinatu da:

- **Kontratazioa sustatzea (100 M€):** Langileak sartzera bideratutako zuzeneko pizgarriak, langabeei eta merkataritza-fluxuen hausturak kaltetutako enpresei zuzendutako diskriminazio positiboko ikuspegiarekin.
- **ERTE osagarriak (2 M€):** Aldi baterako enplegu-erregulazioko espedienteetan dauden langileentzako ezohiko estaldura, errenta baxuen babesa lehenetsiz ingurune industrialean haustura sozialak saihesteko.
- **'Aukera Berri' birkualifikazioa (1,5 M€):** Irango gatazkarekiko esposizio handia duten sektoreetako (hala nola energia-intentsiboa edo automozioa) profesionalei zuzendutako *re-skilling*-erako tresna estrategikoa, eskaera handiagoko eremuetarako trantsizioa erraztuz.
- **Gizarte Ekonomiarako ezohiko neurriak (1,5 M€):** Lan Sozietateei eta Kooperatibei berariazko laguntza ematea, horien gobernantza-egiturak berezko moteltzaile finantzarioak behar baititu jardueraren galera zuzenen aurrean.

Talentuaren babesa, termino estrategikoetan, kostu hondoratua da, baldin eta erakundeek beren operatibotasuna mantentzeko behar duten kaudimenarekin batera ez badoa; horrela, ardatz hori jarraian zehazten diren likidezia-neurriekin modu organikoan lotzen da.

3. II.

Ardatza: ETEentzako Finantza Laguntzarako eta Likideziarako Egitura

Kredituarako sarbidea murriztaile eta garesti bihurtzen da ziurgabetasun belikoko eta hegazkortasun aranzelarioko garaietan. Euskal ETEentzat, koiuntura horrek kutxako arazo puntual bat kaudimen-krisi bihur dezake. Eusko Jaurlaritzak ezohiko finantza-tresnak suspertzeak "epe luzerako kreditu-kuxin" gisa jokatzeko du, plangintza estrategikoa Ormuzko Itsasartearen hegazkortasunak edo merkantzien garraioaren garestitzeak eten ez dezan.

Finantzaketa-esparruaren analisisa 450 milioi euroko zuzkidura duen Finantza Laguntzako Programak baldintza lehiakorrek eskaintzen ditu zirkulatzailerak blindatzeko:

Onuradunaren Segmentua	Maileguen Tarteak	Inbertsioaren Helburua
ETEak eta Enpresa Handiak	100.000 € - 1.500.000 €	Likidezia eta zirkulatzaileraren finantzaketa kanpoko shocken aurrean
Autonomoak eta Profesionalak	30.000 € - 120.000 €	Jarduerari eustea eta jarraitutasun operatiboa

Programa hori 2026ra arte luzatzea balio-katea indartzeko neurri kritikoa da. Diruzaintza-fluxua bermatuz, Jaurlaritzak ahalbidetzen du enpresek beren ordainketa-konpromisoak eta I+G planei eustea, erresistentzia finantzarioa abantaila lehiakor bihurtuz, beharrezkoa den egiturazko eraldaketarako bidea egin dezaten.

4. III.

Ardatza: Eraldaketa, Digitalizazioa eta Merkatuen Dibertsifikazioa

Euskal lehiakortasuna 2026ko horizontean trantsizio bikoitzaren arabera da: deskabornizazio teknologikoa eta dibertsifikazio geografikoa. Irango gerrak agerian utzi ditu merkatu ezegonkorreko gehiegizko menpekotasunaren arriskuak ; beraz, eraldaketa produktiboa eta muga komertzial berriak irekitzea dira autonomia industrial berriaren zutabeak.

Aurrekontuaren Igoera eta Hedapen Teknologikoa Ardatz honek hazkunde esponentziala du (% 51,4), 277 milioi eurora iritsiz. Igoera hori ez da soilik kuantitatiboa ; gure esportazioen *de-risking*-erako (arriskuak murrizteko) bira estrategikoa adierazten du. Produktuak dibertsifikatzeko eta merkatu alternatiboetan ezartzeko soilik bideratutako 87 milioi gehigarri

txertatu dira, Euskadik merkataritza globalaren fragmentazioaren aurrean esportazio-ekonomia garbiaren profilari eutsiko diola bermatuz.

Funts horien xurgapena optimizatzeko, SPRIk "industria" laguntzailea hedatu du. Adimen artifizial elkarrizketakoaren bidez, tresna honek ETE bakoitzari eskaintza publikoa pertsonalizatzen dio, marruskadura burokratikoak ezabatuz eta laguntzak eragin-potentzial handiena duten digitalizazio- eta dibertsifikazio-proiektuetara modu zehatzean iristen direla ziurtatuz. Ekoizpen-gaitasun dibertsifikatu hori jasangarria izango da soilik azpiegitura energetiko seguru eta aurreikusteko moduko batean oinarritzen bada.

5. IV.

Ardatza: Autonomia eta Segurtasun Energetikoko Estrategia

Kanpoko shocken aurrean euskal industriak duen ahultasuna bere menpekotasun energetikoari estuki lotuta dago. Autonomia-estrategiak ingurumen-jasangarritasuna bilatzeaz gain, segurtasun ekonomikoa indartu nahi du, gure enpresen Opex energetikoa murriztuz. Ardatz honetako inbertsio osoa 215 milioi eurokoa da.

- **Sorkuntzan eta Berriztagarrietan inbertitzea (80 M€):** EEEn bitartez, Jaurlaritzak aktibo fotovoltaikoetan eta eolikoetan koinbertitzeko plana bultzatzen du, 2030era bitarteko horizontearekin. Berezko sorkuntzaren hedapen horren bidez, ahal den neurrian, tokiko kostu energetikoa Ekialde Hurbileko gatazkak eragindako hidrokarburoen merkatuen gorabeheretatik banandu nahi da.
- **Etorkizuneko Azpiegiturak eta Deskarbonizazioa:** Hidrogeno berdeari eta CO₂-aren harrapaketa lotutako proiektuak lehenesten dira, Iberiar Penintsularen posizio geoestrategikoa aprobetxatuz. Inbertsio horiek hurbileko energia berriztagarriko iturriak finkatzera bideratuta daude, industria astunarentzat eta elektointentsiboarentzat hornidura egonkorra bermatuz.
- **Arintze Fiskaleko eta Kostuak Murrizteko Estrategia:** Berehalako txoke-neurri gisa, dekalogo fiskal bat proposatu da, argindarraren BEZa (% 21etik % 5era) murriztea barne hartzen duena etxeentzat, eta, industria-sektorearentzat modu kritikoan, sorkuntza elektrikoaren zerga ezabatzea eta bidesari energetikoak murriztea. Ekintza horiek kostu operatiboan zuzeneko murrizketa gisa (Opex reduction) jotzen dute, ezkutu industrialaren babes-zirkulua itxiz.

6. Baliabideen Mobilizazioaren eta Gobernantzen Sintesia

1.047 milioi euroko pakete hau aktibatzea mugarri bat da Euskadiko industria-politikan. Zifraren magnitudeak erresilientzia ekonomikoarekiko konpromiso etengabea islatzen du, enplegu-, finantza- eta industria-politiken arteko koherentzia bermatzen duen sailen arteko ekintza-unitate baten bidez gauzatua.

Aurrekontu Aginte Taula - Ezkutu Industrial 2026

Jarduera Ardatza	Esleitutako Aurrekontua	Eragin Estrategikoa
I. Enplegua Babestea	105 M€	Giza Kapitala Babestea eta Re-skilling-a
II. Finantza Laguntza	450 M€	Likidezia eta kaudimen krisiak arintzea
III. Eraldaketa/Dibertsifikazioa	277 M€	Merkatuen De-risking-a eta aurrerapen teknologikoa
IV. Autonomia Energetikoa	215 M€	Menpekotasuna eta Opex energetikoa murriztea
INBERTSIO OSOA	1.047 M€	Euskal Egitura Produktiboa Blindatzea

Mikel Torresek (Ekonomia, Lana eta Enplegua), Noël d'Anjouk (Ogasuna eta Finantzak) eta Mikel Jauregik (Industria, Trantsizio Energetikoa eta Jasangarritasuna) elkarrekin gidatutako plan estrategiko honek bermatzen du Euskadik Irango gerraren turbulentziei eustez gain, aldi honetatik industria-egitura dibertsifikatuago, teknologikoago eta subiranoago batekin aterako dela. Helburua argia da: gure esportazio-esentzia mantentzea eta gizarte-ongizatea babestea, industria lehiakor eta erresiliente baten bidez.

Ba al dago beste atalen bati buruzko argibiderik edota Eusko Jaurlaritzaren laguntza horiei buruzko informazio gehiagorik bilatzerik nahi duzuna?